

Samhällskunskap

Delprov A2

Årskurs

6

Elevens namn och klass/grupp

Information till dig som ska göra provet

Hej!

Idag ska du göra nationellt prov i samhällskunskap. Vi som har gjort provet vill gärna informera dig om några saker som kan vara bra att tänka på.

På en del uppgifter i provet ska du visa att du kan resonera kring uppgifterna. Dina svar ska vara så tydliga att någon annan kan läsa och förstå vad du menar. Dessa uppgifter ger ofta flera belägg ("poäng"). Därför är det viktigt att du skriver så utförligt som möjligt.

Om du är osäker på vad du ska skriva, är det alltså bättre att du skriver lite än ingenting alls.

Ibland står det att du ska skriva om orsaker till något eller fördelar eller nackdelar med något. Försök då att skriva **flera olika** orsaker eller **flera olika** fördelar och nackdelar. Det du skriver om ska du försöka **förklara** så noga som möjligt. Tänk dig att du ska förklara för någon som vet väldigt lite om det. Ett sätt att förklara kan vara att ge exempel på det man menar.

För att du ska få stora möjligheter att visa dina kunskaper finns det flera olika uppgifter som prövar ungefär samma sak. Det är för din skull som vi ställer liknande frågor men du kanske tycker att vi upprepar oss. **Trots det är det mycket viktigt att du svarar så gott du kan på alla frågorna!**

Vid varje uppgift finns det små rutor. De visar vilken nivå uppgiften går till. På de uppgifter som har tre vita rutor har du möjlighet att kunna visa belägg för nivå A ("högsta poängen"). Där finns det ofta många rader att skriva på. Du måste inte använda alla rader. En del elever behöver inte så många medan andra behöver fler. Då kan man använda lösblad. Glöm inte att skriva namn och klass/grupp om du använder lösblad.

Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E

Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E och C

Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg för nivå E, C och A

Uppgifterna är blandade och det är inte så att de svåraste kommer sist.

Tänk på att vid de uppgifter där du ska skriva en bokstav, siffra eller ett kryss bara skriva ett tecken vid varje ruta/rad.

Ugglan Sam hjälper dig under provet. Han kommer med tips ibland, om hur du kan göra och vad som är bra att tänka på när du jobbar med uppgifterna.

Idag har vi i Sverige gratis skollunch för alla elever i grundskolan. Tänk dig att riksdagen beslutar att skolorna i Sverige ska sluta servera gratis lunch till eleverna. Alla kommer istället att få ta med sig mat hemifrån för att äta på matrasten.

Nackdel = något negativt för någon eller något, någonting som inte är bra

Resonera om vilka **nackdelar** det kan finnas med att sluta servera gratis lunch i skolorna!

Försök att:

- skriva flera olika nackdelar
- förklara noga
- ge exempel

A9 Olika levnadsvillkor

Nedan ser du två flickor. De är lika gamla och har många likheter samtidigt som de lever väldigt olika liv.

Namn: Maria

Ålder: 13 år

Familj: Mamma, pappa, tre systrar och två bröder.

Intressen: Vara med kompisar, cykla och lyssna på musik.

Älskar att: Bada och åker till badhuset med familjen några gånger varje år. På sommaren cyklar hon till stranden.

Namn: Sara

Ålder: 13 år

Familj: Mamma, pappa och en bror.

Intressen: Rida, spela gitarr, vara med kompisar, shoppa och lyssna på musik.

Älskar att: Resa och reser utomlands med familjen två gånger varje år. Senast var hon i Australien.

Läs faktarutorna ovan.

Det finns flera skillnader mellan Maria och Sara. Deras familjer ser olika ut och de gör olika saker på fritiden.

Beskriv vad det kan bero på att det finns skillnader mellan hur de båda flickorna och deras familjer lever sina liv! Om du vill kan du ta hjälp av stödorden i rutan nedan.

arbete

boende

ekonomi

familjen

hälsa

uppväxt

utbildning

Uppgiften fortsätter på nästa sida!

A10 Använda källor

På nästa sida finns fyra diagram. Du ska nu ta reda på vilket av diagrammen 1-4 som är **mest användbart** för att ta reda på olika saker. Du behöver inte läsa diagrammen i detalj.

Skriv in diagrammets siffra i rutan! Ett diagram kan användas som svar flera gånger.

Vilket diagram är mest användbart när du ska ta reda på ...

Diagram nr:

a) Hur många av internetanvändarna i åldern 36-45 år som använder Youtube?

b) Vilken åldersgrupp som spelar mest digitala spel på internet?

c) Vilken åldersgrupp som dagligen använder internet mest?

d) Hur många fler det är som ser på video än som ser på TV via internet?

Vilka diagram är användbara när du ska ta reda på...

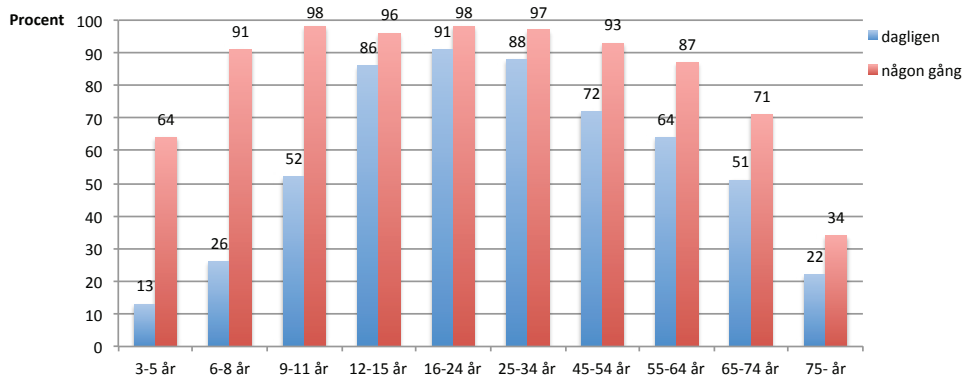
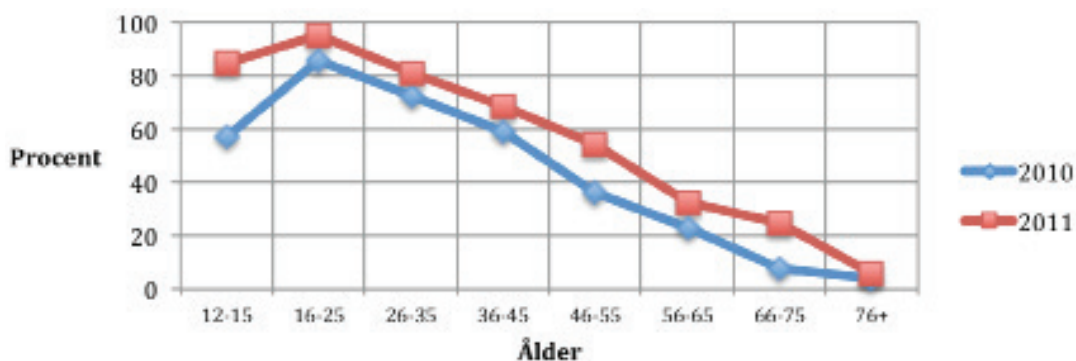
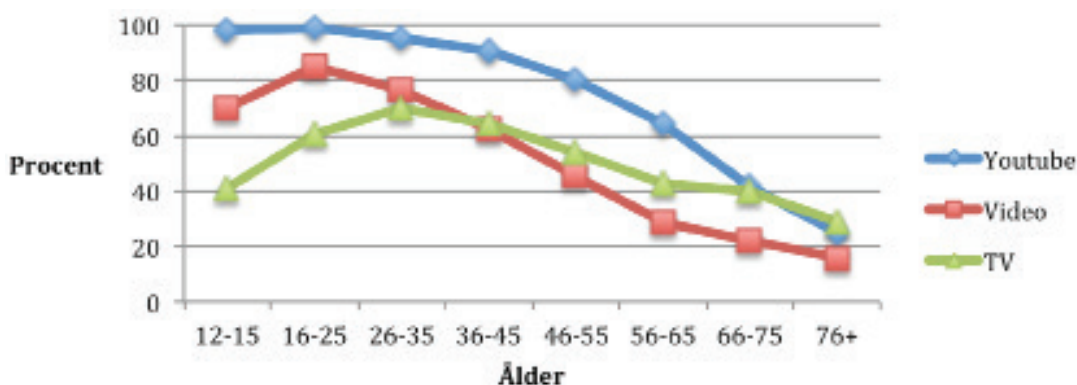
e) Hur många procent fler det är i åldersgruppen 9-11 år som använder internet dagligen jämfört med hur många i samma åldersgrupp som spelar digitala spel dagligen?

Diagram nummer:

och

Uppgiften fortsätter på nästa sida!

Diagram 1 Hur många använder Internet i olika åldrar?**Diagram 2** Hur många besöker sociala nätverk? En jämförelse mellan 2010 och 2011.**Diagram 3** Hur många ser på video och TV på Internet?**Diagram 4** Hur vanligt är det med spel på Internet?

Källa: Svenskarna och Internet 2012 av Olle Findahl

A12 Påverka vem?

--	--	--

Beslut fattas på olika nivåer. Du kan påverka dessa beslut på olika sätt. Till vilka ska du vända dig om du vill påverka något av följande?

Sätt kryss i rätt ruta efter varje påstående. Det skall bara vara ett kryss på varje rad, se exemplet på första raden.

Du vill vara med och påverka...	Skolan	Kommun	Riksdag
Exempel: Att din klass ska ha "klassens timme".	☒	☐	☐
1. Att det ska byggas en cykelväg till din skola	☐	☐	☐
2. Att din klass ska spela en teaterpjäs	☐	☐	☐
3. Att det ska bli olagligt för alla att cykla utan hjälm	☐	☐	☐
4. Att skolan ska ha skoltröjor	☐	☐	☐
5. Att man ska få köra bil när man är 15 år	☐	☐	☐
6. Att ett nytt badhus ska byggas där du bor	☐	☐	☐
7. Att alla i Sverige ska betala mer skatt	☐	☐	☐
8. Att skolan ska anordna en fotbollsturnering	☐	☐	☐
9. Att det ska ges betyg från år 4	☐	☐	☐

A13 Hur kan du påverka?

Ellis läser i tidningen att hans fotbollslags tröjor tillverkats av barnarbetare på en fabrik i Bangladesh. Barnen som arbetar kan inte gå i skolan. Ellis vet att det står i FN:s barnkonvention att man inte får göra så.

Resonera om vad Ellis och fotbollslaget kan göra för att påverka företaget som säljer tröjorna!

Försök att

- skriva flera olika sätt
- förklara hur de sätten kan påverka

A14 Olika länge i skolan

--	--	--

Det finns stora skillnader i hur många år man måste gå i grundskolan i olika länder.

Land	Antal år i skolan
Bangladesh:	5 år
Bolivia:	8 år
Sverige:	9 år

Källa: Unesco, Global Education Digest 2012

Resonera om vad orsakerna kan vara till att man går olika länge i skolan i olika länder!

Försök att

- skriva flera olika orsaker
- förklara noga
- ge exempel

Kalle har i skolan fått i uppgift att skriva en faktatext om Europeiska Unionen, EU. Han har hittat tre olika källor som han tänkte använda, källorna A, B och C. Titta igenom källorna och svara sedan på de fyra delfrågorna.

Källa A

Europeiska unionen

Europeiska unionen, förkortas EU, är ett samarbete mellan de flesta länderna i Europa. Hur samarbetet ska fungera bestäms av ett antal fördrag, eller avtal, som medlemsländerna skrivit på. Det senaste fördraget är [Lissabonfördraget](#) som började gälla 1 december 2009. Sedan 2013 har EU 28 medlemsländer, se [textruta](#) för en fullständig förteckning.

Inom EU finns många olika styrelser och här tas några upp. Europeiska rådet har hand om stora frågor som gäller alla medlemmarna på lång sikt, exempelvis nya områden för samarbete. Europeiska rådet består av [statscheferna](#), [regeringscheferna](#) och utrikesministrarna i medlemsländerna samt ordföranden i Europeiska kommissionen. Europeiska rådet är inte detsamma som [Europarådet](#).

EUROPEISKA UNIONEN
<http://www.ne.se/encykel/europeiska-unionen>
 NATIONALENCYKLOPEDIN, 2014-01-29 [Kopiera källangivelse](#)

Källa B

EG blir EU

Europa är en lite världsdelen med många länder, som har fört ett stort antal krig mot varandra. Några av de stora demokratierna bildade efter andra världskrigets slut EG - den Europeiska Gemenskapen. Man ville ha fred och sam-

arbete i stället för krig. Människorna skulle kunna resa utan pass inom EG, och handeln skulle vara fri från tullar och avgifter. Från början var det sex länder inom EG, men många fler ville bli medlemmar. Man samarbetade inom allt fler områden, bl. a. för att få en bättre miljö och effektivare insatser mot knark och brottslighet. EG ombildades 1993 till EU (den Europeiska Unionen). Sverige är medlem från 1995, medan Norge har röstat nej till medlemskap. Många andra europeiska länder står i kö och vill bli medlemmar. Medlemmarna inom EG-EU har inte fört krig mot varandra under de senaste 50 åren.

 Länder i EU år 1995

Belgien	Nederländerna
Danmark	Portugal
Finland	Spanien
Frankrike	Storbritannien
Grekland	Sverige
Irland	Tyskland
Italien	Österrike
Luxemburg	

Text ur läroboken "VIDA VÄRLDEN 2", Almqvist & Wiksells förlag, 1996

Källa C

www.sverigeforeu.se

Startsida Det här vill vi Aktiviteter Vill du bli medlem Frågor och svar Historik

Sverige för EU

Föreningen för ett aktivt svenskt medlemskap i EU

Sverige för EU

Fakta
 Europeiska unionen (EU) är ett fördragsförbundet samarbete mellan 27 europeiska demokratier och utgör den mest långtgående överstatliga organisationen i världen. samarbetet har varit mycket lyckat och har sedan dess bildande succesivt utvecklats genom att medlemsländerna gemensamt har antagit nya fördrag.

EU består av 25 stater, vilka frivilligt underkastat sig ett system av gemensamma institutioner. Detta har varit mycket bra för Sverige. Varje medlemsstat har valt att överföra en del av sitt eget bestämmande till dessa institutioner, med syfte att tillsammans kunna utöva ett större inflytande. Sverige skulle ha nytta av att gå med i valutasamarbetet EMU för att stabilisera Sveriges ekonomi.

Europeiska Unionen är en bra sammanslutning för medlemsländerna. Samarbetet ger stora fördelar för både import- och exportverksamheterna.

Den vackra europeiska flaggan

Kontakt: info@sverigeforeu.se Senast uppdaterad: 130403 Ansvarig utgivare: Claes Johansson

a) Varifrån kommer informationen i:

Källa A? _____

Källa B? _____

Källa C? _____

b) Skriv av **ett** exempel på sådant som **anges som fakta** från någon av källorna A, B eller C.

I källa _____ har jag hittat följande fakta:

c) Skriv av **ett** exempel på en åsikt eller värdering från någon av källorna A, B eller C.

I källa _____ har jag hittat åsikten:

Uppgiften fortsätter på nästa sida! ►►►

Om du har tid, gå gärna
tillbaka i häftet och titta
igenom dina svar en gång till!

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INST FÖR PEDAGOGIK OCH SPECIALPEDAGOGIK